

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiae Venusinae, ac deinde Aesinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1706

Licentiæ venandi Form. V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62406)

actus per eum gesti validi essent : quia de jure canonico , prohibitio agendi non irritat actum , nisi lex prohibens contineat expressè , vel æquivalenter irritationem , ut latè probat Passerin. de elect. cup. 9. q. 1. num. 3. & seqq. & de stat. hom. tom. 2. q. 177. art. 2. num. 129.

Licentiæ Venandi.

FORMULA V.

SUMMARIUM.

- 1 Clerici licita est venatio recreationis gratia.
- 2 Clericis venatio nimis frequens non est de jure permessa.
- 3 Venatio diebus festis , & tempore jejuniorum non est licita.
- 4 Clerici venando non debent habitum deponere.
- 5 Clerici rete , vel laqueo venari possunt , sed non armis .

- 6 Licentia ferendi Sclopus est contra honestatem status Clericalis . Clericis licentia ferendi arma conceditur ad tuendam vitam , vel terrendos latrones , ibid.
- 7 Episcopus non dispensat in jure communi . Adstringitur servare Canones ibid. Non concedit licentiam pro delatione armorum , nisi ad præscriptum S. Canonum.
- 8 Episcopi concedendo licentiam Sclopi venatorii abutuntur potestate .
- 9 Pignatell. reicitur .
- 11 Sclopus est genus armorum aptum ad naturaliter offendendum ,
- 12 Usus deferendi Sclopus quoad Clericos est abusus .
- 13 Concil. Trid. improbat inobservantiam Sac. Canonum , & ad observantiam reduci mandat .
- 14 Quæ sit venatio clamosa .
- 15 Licentia venandi Superioris semper est exigenda .
- 17 Licentia venandi Clericis gratis debet concedi , & n. 18.

Tibi , ut moderatè recreationis causa , exceptis diebus festivis , & jejuniorum , & numquam Clericali habitu deposito , absque incurfu pœnarum , & molestia nostræ Curix , laqueo , vel rete venari possis , & exclusa venatione clamosa , & illicita ad nostrum beneplacitum servatis præfatis conditionibus , licentiam pro foro externo gratis concedimus . Datum &c.

N. Episcopus sive Vicarius Generalis N.

Loco ✠ Sigilli .

N. Cancellarius Episcopalis .

ADNOTATIONES .

MODERATÆ RECREATIONIS . Tunc Clericis licitum est venari , si rarè , silentio , & modestia , alicujus utilitatis gratia saltem recreativè fiat , ut bene distinguunt Host. in sum. tit. de Cler. venat. num. 2. & 3. qui sic dicit -- perraro igitur , & ex causa necessitatis , vel utilitatis , saltem recreativè , & non aliter , Clericis licitum est venari , & Bertachin. in repert. verb. venatio vers. 4.

2. Si enim venatio esset nimis frequens

sine ulla necessitate , non esset Clericis licita , quamvis fieret sine strepitu , Menoch. de arbitr. cas. 413. num. 16. Sperell. decis. 124. num. 31. tum quia ratione nimietatis , & modi non esset necessaria , nec honesta : tum quia in nimis frequenti venatione , quæ sine sumptu experi non potest , intervenit malus usus , & abusus reddituum Ecclesiasticorum , ut advertit Passerin. de stat. hom. tom. 2. qu. 187. art. 2. num. 299. circa med.

3. EXCEPTIS DIEBUS FESTIVIS . Ratione temporis non tantum Clericis , sed etiam Laicis est illicita venatio , pu-
ta

ta Quadragesimæ, & juniorum, quia tunc vacandum est orationibus, non autem voluptatibus, ut ex cap. An pietatis 13. & ex gloss. in cap. Qui venatoribus il. 1. distin. 96. tradunt Host. & Bertac. supra allegati, Add. ad Abb. in cap. 1. de Cler. venator. Ne igitur his diebus Clerici ab Officiis Divinis, & spiritualibus occupationibus avocentur, populoque scandalum præbeant, non est concedenda licentia venandi, Bellett. disq. Cleric. tit. de disciplin. §. 19. num. 7. vers. dummodo.

4 **NUNQUAM CLERICALI HABITU DEPOSITO.** Inconveniens est, quod Clerici habitum deponant, quia illis expressè, & explicitè Canone prohibetur, ut in c. Nullus, c. Episcopi, c. Sine ornatu 21. qu. 4. Conc. Trid. sess. 14. c. 6. de ref.

5 **VENARI POSSIS.** Rete, vel laqueo, non autem armis: Omnes enim DD. qui admittunt Clericis aliquando recreationis gratia licitam esse venationem, intelligunt de venatione, quæ exercetur cum silentio, & sine periculo irregularitatis; quorum aliqui tanquam Canonum Magistri hic recensentur.

Turrecrem. in cap. Quorundam dist. 34. num. 6. sic ait -- alia venatio, quæ fit cum retibus, & laqueis, fortè licita est Clerico, quia non fit cum clamore, nec emittuntur voces -- Et in cap. Qui venatoribus 86. dist. num. 3. in fine -- Venatio cum laqueis, & pedicis, atque retibus, Clericis etiam est licita, & dummodo cum silentio, & modestia fiat.

Hostien. in summ. tit. de Cler. venat. n. 2. -- licet enim Clericis causa necessitatis, utilitatis, vel recreationis, cum retibus, laqueis, & canibus venari, dummodo cum silentio, & modestia fiat.

Abb. in cap. 1. de Cler. venat. n. 1. litt. C. ibi -- quædam verò est venatio, quæ fit cum retibus, seu laqueis, & licita est Clericis, dummodo frequenter non insistant.

Bertachin. repertor. in verb. venatio vers. 3. circa fin. -- quædam est venatio, quæ fit cum rete, seu laqueo, & licita est Clericis, dummodo frequenter non insistant.

Graff. decis. aur. part. 2. lib. 3. cap. 3. num. 9. -- venatio cum laqueis, & pedicis, atque retibus, & canibus, Clericis etiam

est licita, dummodo cum silentio, & modestia fiat.

Silvestr. in summ. verb. venatio -- ponere autem laqueum, vel rete sine strepitu, & clamore, & canibus, licet etiam Clericis.

Sebast. Med. tract. de venat. part. 1. q. 8. num. 18. -- venatio verò, quæ fit cum rete, seu laqueo licita est Clericis, dummodo frequenter non insistant.

Barbos. de jur. Eccles. univers. lib. 1. cap. 44. n. 79. -- postremò Clericis non licet canes habere, vel accipitres ad venandum, nec venationes facere periculosas, seu clamorosas, veluti aprorum, & cum armis.

Dian. part. 3. tract. 6. Miscellan. resol. 19. -- sed ego puto cum Panormitano, venationem Clericis recreationis causa non esse prohibitam, dummodo non sit clamorosa, sed modesta, nempe cum retibus, vel laqueis.

Gonzal. Commentar. in cap. 1. de Cleric. venat. -- venatio sylvatica, aucupativa, saltuosa, de qua in præsentia agitur, est dum armis, canibus, seu avibus, quis animalia terrestria, seu aves aucupatur, & ratio prohibitionis ea est quia plerumque fit armis -- & num. 8. refellendo objectiones firmat, quod venatio hæc in Clericis sit usus improbus.

6 Ex quibus auctoritatibus rectè inferitur, quàm malus sit abusus concedendi Clericis licentiam ferendi Sclopum, & quàm meritò Episcopus id indulgentes carpat Raynald. observat. crimin. tom. 3. cap. 24. §. 1. num. 59. cum sit contra honestatem status Clericalis, & passim concedatur, quod non nisi in casu necessitatis ad tuendam propriam vitam illis concedi debeat, prout esset quando Clerici iter facerent per loca periculosa ad terram dum latrones, vel graves haberent inimicitias; qui sunt casus à jure permitti, ut latè probant Ric. decis. Cur. Archiep. Neap. 256. part. 3. & Sperell. decis. 122. num. 12. 17. 24. 34. & 36.

7 Cæterum si verum est. Primò, quod Episcopus non dispensat in jure communi, ut in puncto delationis armorum communiter tradunt Glos. in c. 2. de vit. & honestat. Cler. Cler. Grafs. de effect. Cler. effect. 20. n. 26. & seqq. Bellett. disq. Cler. tit.

tit. de discipl. §. 18. num. 15. Bonac. de Sac. Ordin. disp. 8. quæst. unic. punct. ult. num. 7. Conciol. resol. Crim. verb. Arma resol. 24. num. 2. & seqq. Secundò, quod Episcopus adstringitur servare Canones, aliàs illos voluntariè violando graviter peccat, glof. in Extravagan. Sancta Romana verb. Concilii Generalis, de Relig. Domib. in 6. cap. Violatores 25. q. 1. & firmant in hac subjecta materia, Sperell. & alii DD. mox laudati. Tertio, quod Episcopus non debet licentiam deferendi arma concedere, nisi ad præscriptum Sacrorum Canonum, ut respondit Sac. Congr. Immunitat. in Carilonen. 2. Julii 1647. his verbis -- *Episcopo licere licentiam concedere Clericis gerendi arma ad præscriptum Sac. Canonum, illaque non posse comprehendendi sub bannimentis Laicalibus lib. 4. Decr. Paul. fol. 14. à tergo.*

8. Sequitur indubitanter, quod Episcopi concedendo licentiam deferendi Sclopum venatorium, non sint immunes à culpa, & ratio ea est, quia potestate, quam dedit illis Deus in ædificationem, in destructionem abutuntur, contra præceptum Apostoli 2. ad Corinth. c. 10. & c. 13. Et sic validè quidem concedere quoad jurisdictionem, sed non licitè quoad causam.

9. Nec est curandum de Pignatell. consult. 59. tom. 3. ubi abufum excusat, & delationem Sclopi venatorii licitam reddere nititur: Quia, vel acta Ecclesiæ Mediolan. Conc. provinc. 1. part. 1. tit. de arm. lud. & spect. pag. 18. ipse non vidit; vel apud Eminentissimos PP. Sac. Congreg. Concilii non studuit: nam in primis hæc habentur -- *idcirco edicimus, ne Clerici arma cujusvis generis ferant, quod si Episcopus probabili, justaque de causa id eis permittendum judicaverit, tunc scripto impetrata venia ipsis uti liceat, non tamen publicè, nisi rei, aut facti necessitas postulet. Omnino balista, hastis, & sclopeto, aliisque hujus generis instrumentis ipsis interdiciamus.* Prout etiam censuit eadem Sac. Congr. in Ostuen. 6. Julii 1697. in qua cum Clerus Terræ Sancti Viti illius Diocesis recursum habuisset ad d. Sac. Congreg. pro moderatione Synodi, in qua inter cætera in Tit. de vit. & honest. Cleric. statutum reperiebatur sic -- *ne quis gestare audeat, seu asferre arma non prohibita offensiva, videlicet, Pisto-*

Monacelli Form. Pars I.

le, Terzette, Archibugi, seu Scopette, Spade &c. & altre armi offensive sub pena exilii ab hac Civitate, & Diocesi per quinquennium &c. & clar. mem. Card. Casanata cui d. Synodus revisio commissæ fuerat, votum dedisset in conceptum -- *Episcopus gratis, & discretè licentiam concedat. facta relatione in plena Congregatione sub d. die prodiit resolutio -- servetur Decretum Synodi, prout jacet.*

10. Apud secundos, in revolutione libellorum Clericorum sæpè recurrentium pro dispensatione ab irregularitate incuria, utpotè quia in explosione Sclopi venatorii, vel oculus Canonis erutus, vel digitus pollex abscissus fuit, & alia deformitas, aut mutilatio membrorum evenit, edocemur, quod talis usus, & permissio est periculis plena.

11. Sitque igitur conclusio, quod cum Clerici delatione Sclopi venatorii præter adjunctam indecentiam exponant se periculo mortis, mutilationis membrorum, & per consequens irregularitatis, quæ est præcipua ratio cur illis arma prohibeantur, nullo modo debent Episcopi talem explicitam licentiam concedere: quia nil refert, quod iste Sclopus non sit ordinatus ad offendendum, sed aucupandum, ut inquit Pignatell. num. 12. Nam ut delatio sit Clericis interdicta, sufficit, quod arma cujusvis generis sint de per se apta naturaliter ad offendendum, prout est Sclopus, Navar. de cens. c. 27. n. 63. Graff. decis. aur. p. 1. l. 4. c. 18. n. 102. Conciol. resol. Crim. verb. Arma resol. 24. num. 2. Zaul. observ. ad Stat. Favent. tom. 1. rubr. 11. lib. 4. n. 8.

12. Nec excusari possunt Episcopi prætextu, quod Canonum rigor abiit in defuetudinem, & contrarius ferè ubique hodie invaluerit usus: quia talia opponentibus aptatur responsio Innoc. III. data Archiepiscopo Turonen. contra Aleatores, qui se excusabant prætextu consuetudinis, in cap. inter dilectos de excess. Prælat. his verbis -- *Nos tamen, qui ex officii nostri debito partes hujusmodi extirpare proponimus, atque ludos voluptuosos occasione quorum, sub quadam Curialitatis imagine, ad dissolutionis materiam devenitur, penitus improbanus excusationem prædictam, quæ per pravam*

N con-

consuetudinem (quæ corruptela dicenda est) palliatur, frivolum reputamus, cum in illis magis plectibilis sit offensa, per quos ad excusandas excusationes in culpis, delinquenti auctoritas usurpatur.

13 Et etiam quia talis excusatio improbat hodie à Sac. Concilio Trid. sess. 22. de Reform. cap. 1. his verbis -- statuit Sancta Synodus, ut quæ aliàs à Summis Pontificibus, & à Sac. Conc. de Clericorum vita: honestate, cultu, doctrinaque retinenda, ac simul de luxu, commexationibus, choreis, aleis, lufibus, ac quibuscumque criminibus, necnon secularibus negotiis fugendis, copiose, ac salubriter sancita fuerunt, eadem in posterum iisdem pœnis, vel majoribus arbitrio Ordinarii imponendis, observentur. Si qua verò ex eis in desuetudinem abiisse compererint, ea quamprimum in usum revocari, & ab omnibus accuratè custodiri studeant, non obstantibus consuetudinibus quibuscumque, ne subditorum neglectæ emendationis ipsi condignas Deo vindicè pœnas persolvant. Cogitent igitur Episcopi, an in die iræ Domini, in qua iudicium durissimum de his, præsumt, fient, Sapient. 6. poterunt excusari.

14 CLAMOSÀ, ET ILLICITA. Venatio, quæ fit Canibus, & Falconibus propriis ex voluptate, dicitur clamosa, & illicita cap. 1. & 2. de Cler. Venat. Concil. Trident. sess. 24. c. 12. de Reform. Difficile etenim est, quod hæc non sit illicita Clericis, si Canes, qui ad venandum retinentur, ex bonis Ecclesiæ nutriantur: nam cum bona Clericorum sint pauperum, aut Ecclesiæ, & consumi non possint nisi in usus pios, non erit piaculum leve si comedant bestiarum, quod Christi pauperes alere deberet, Passerin. de stat. hom. tom. 2. qu. 187. art. 2. num. 293. ubi expendit textum Evangelii Matth. 15. non est bonum sumere panem filiorum, dare Canibus.

15 LICENTIAM. Quamvis venatio, quæ fit retibus, vel laqueo moderatè, sit permiffa etiam Clericis, adhuc exigitur licentia, quia tunc causa rationalis excusat, quando fit de licentia superioris, ad quem pertinet distinguere inter casum licitum, & illicitum, cap. Consilium versic. potes, & debes de observat. jejun. Graff. dec. aur. par. 2. lib. 3. c. 17. n. 14.

16. PRO FORO EXTERNO. Quia Clerici sæpè abutuntur licentia, & se continere nesciunt intra limites moderatæ recreationis, idè Episcopus promittit, Fiscum molestias non esse illaturum in foro externo; quo verò ad illorum excessum coram Deo, se participem fieri nolle declarat.

17 GRATIS CONCEDIMUS. Licentia pro venatione licita, gratis concedenda est, neque pecunia exigenda; quoniam si maximus abusus est, & eliminandus, licentias concedendi Clericis ferendi arma, res reprehensione magis digna est, & excusationis expers, quod concedantur ad quæstum faciendum.

18 Abstineant ergo Episcopi, aliive Prælati inferiores ab hac praxi arma Clericis concedendi, quæ passim calcant disciplinam, dignitatem, & sanctitatem Ordinis Clericatus, nulli in hoc occasionem offensionis dantes, ne vituperetur eorum ministerium, populique eorum Cura commiffi (quia fragiles sunt, & inconstantes) quod quid eos in opere vident adimplere, credat esse licitum, & culpa carere; aliive, qui foris sunt, obloquentur Sacrorum Canonum sanctissimas Constitutiones esse majorum Presbyterorum purum oommentum ad scaptandum lucrum inventas: meminereque, quod argentum, & aurum non poterit liberare eos in die iræ Domini, juxta infallibile Sophoniæ vaticinium, cap. 1. & quod non est Deus quasi homo ut mentiat, ne ut filius hominis ut mutetur, Num. 23. Pascant igitur ut imperat Petrus epist. 1. cap. 5. gregem secundum Deum non turpis lucri gratia, sed voluntariè, cap. sunt in Ecclesia 1. q. 1.

Licentiæ eleemosynas colligendi.

FORMULA VI.

SUMMARIUM.

- 1 Collectores eleemosynarum debent esse honestæ vitæ.
- 2 Licentia eleemosynas colligendi datur non solum Hospitalibus sed etiam Confraternitatibus.